

ထူးထွေးဆန်းဖြူး

The **E**ssence

mgvooe.com

ပျော်ရွှင်လေ့လာ ကျွန်ုပ်တို့ကမ္ဘာ (၄)

သတ္တဝါများ

ANIMALS

ဇင်မျိုး ■ မြန်မာပြန်ဆိုသည်

mgvooe.com

mqvoo.com

ထူးထွေးဆန်းစွဲ

ပျော်ရွှင်လေ့လာ ကျွန်ုပ်တို့ကမ္ဘာ စာအုပ် ၆ တွဲ

(၄)

သတ္တဝါများ

ANIMALS

ဝင်မပျိုး ■ ပြန်ဟပြန်ဆိုသည်

mqvoo.com

ZM0020
1,300.00 KS

ထုတ်ဝေသူ	- ဒေါ်အိတ်ရည်ထွန်း၊ - ဂျူတီစာပေ(၀၂၀၇၇)၊
	- အမှတ်(၄၉၉)၊၆-လွှာ(က)၊
	- ဓမ္မာရုံလမ်း၊(၁၀)ရပ်ကွက်၊
	- လှိုင်မြို့နယ်။
ပုံနှိပ်သူ	- ဦးစန်းဦး၊ SKCC Press(၀၀၄၁၃)၊
	- ၆၇၊ ၁၆၄ လမ်း၊ တာမွေ။
စာအုပ်ချုပ်	- ဦးမြင့်၊ ညီဝင်းမြင့်

မူပိုင်ခွင့်ကြိုတင်၊ အုပ်စု ၅၅၈၊ ၂၀၁၉၊ အေဒီအိုအေဒီအေဒီ

ဇင်မျိုး
 ပျော်ရွှင်လေ့လာ ကျွန်ုပ်တို့ကမ္ဘာ (၄)
 သတ္တဝါများ/-ရန်ကုန်။
 ဂျူတီစာပေ၊ ၂၀၁၉။
 စာမျက်နှာ ၆၀ မျက်နှာ၊
 ၁၄.၅ စင်တီ x ၂၁ စင်တီ
 (၁) ပျော်ရွှင်လေ့လာ ကျွန်ုပ်တို့ကမ္ဘာ (၄)
 သတ္တဝါများ

မာတိကာ

နို့တိုက်သတ္တဝါများ	၁
မျောက်ဝံများနှင့် မျောက်များ	၄
ဆင်များ	၇
ကြောင်မျိုးနွယ်ဝင်သတ္တဝါများ	၁၀
ဝေလငါးများနှင့် လင်းပိုင်များ	၁၃
လင်းနို့များ	၁၆
သားပိုက်ကောင်များ	၁၉
တွားသွားသတ္တဝါများ	၂၂
လိပ်များနှင့် မိကျောင်းများ	၂၅
ငှက်များ	၂၈
အမဲလိုက်ငှက်များ	၃၁
ပင်ပွင့်များ	၃၅
ကုန်းနေ၊ ရေနေ သတ္တဝါများ	၃၈
ငါး	၄၂
ငါးမန်းများ	၄၅
ပိုးမွှားများ	၄၈
လိပ်ပြာများနှင့် ပိုးဖလံများ	၅၂
ပင့်ကူများ	၅၅
ခရု၊ ကမာကောင်များနှင့် အခွံမာရေသတ္တဝါများ	၅၈

mgyc.com

mgyc.com

နို့တိုက်သတ္တဝါများ

ကျွန်ုပ် တို့က နို့တိုက်သတ္တဝါများဟုခေါ်သော အုပ်စုတွင် သတ္တဝါ အမြောက်အမြား ရှိကြသည်။ ခန္ဓာကိုယ်နွေးထွေးနေစေရန် နို့တိုက်သတ္တဝါ တစ်ကောင်တွင် အမွေးအမှင်၊ သို့မဟုတ် သားမွေး ရှိသည်။ နို့တိုက်သတ္တဝါ သားပေါက်များကို ၎င်းတို့မိခင်၏ ခန္ဓာကိုယ်မှ နို့ဖြင့် တိုက်ကျွေးသည်။

ရေခဲနေသော ဝင်ရိုးစွန်းဒေသများမှသည် ပူပြင်းသောအပူပိုင်းဒေသများ အထိ နို့တိုက်သတ္တဝါများသည် တစ်ကမ္ဘာလုံးတွင် နေထိုင်ကြသည်။ နို့တိုက် သတ္တဝါအများစုသည် ကုန်းမြေပေါ်တွင် နေထိုင်ကြသော်လည်း ဝေလငါးများသည် ပင်လယ်ပြင်တွင် နေထိုင်ကြကာ လင်းနို့များက ပျံသန်းကြသည်။ ၎င်းတို့ကို သွေးနွေးသတ္တဝါများဟု ခေါ်သည်။

◀ ကြံ့ဖြူသည် ကမ္ဘာပေါ်ရှိ ကြံ့မျိုးစိတ် ငါးမျိုးတွင် မျိုးစိတ်တစ်ခုအဖြစ် ပါဝင်သည်။ ဦးချိုအတွက် ၎င်းတို့ကို မုဆိုးများက သတ်ဖြတ်ကြသောကြောင့် ယခုအခါ ကြံ့များသည် ကမ္ဘာပေါ်တွင် ရှားပါးနေပြီ ဖြစ်သည်။

သတ္တဝါ

၂

➔ သမင်ပုံစံရှိ၍ အပြေးမြန်သော ကူးဒူးတောဆိတ်သည် လှပစွာ ကွေးနေသော ဦးချိုများ ရှိသည်။ ကူးဒူးတောဆိတ်အထီးများက တစ်ကောင်နှင့်တစ်ကောင် တိုက်ခိုက်ရန် ထိုဦးချိုများကို အသုံးပြုကြသည်။ ကူးဒူးတောဆိတ်များသည် အာဖရိကတွင် အုပ်စုငယ်များဖြင့် နေထိုင်ကျက်စားကြပြီး ၎င်းတို့၏ အဓိကရန်သူများမှာ ကျားသစ်၊ ခြင်္သေ့နှင့် တောခွေးတို့ ဖြစ်ကြသည်။

ငင်မျိုး

နို့တိုက်သတ္တဝါများ

➔ ဤပုံတွင်မြင်ရသော ကြောင် ကဲ့သို့သော နို့တိုက်သတ္တဝါတချို့သည် နှုတ်ခမ်းမွေးများ ရှိကြသည်။ အရာဝတ္ထုများကို ထိတွေ့ရန် လည်းကောင်း၊ လမ်းကြောင်းရှာရန် လည်းကောင်း အဆိုပါ နှုတ်ခမ်းမွေး များက အထောက်အကူပြုသည်။

➔ မွေးမြူရေးဝက်များသည် တောဝက်ရိုင်း များမှ ဆင်းသက်လာသော ဝက်များ ဖြစ်သည်။ ဝက်သား၊ ဝက်ပေါင်ခြောက်၊ ဝက်ဆား နယ်ခြောက်ဟူသော အသားများအတွက် လယ်သမားများက ဝက်မွေးကြသည်။ ဝက်ပေါက်လေးများသည် မိခင်ဝက်မကြီး၏ နို့ကို တစ်ချိန်တည်း စို့ကြသည်။

➔ ဝက်ဝံများသည် သန်မာသော ခြေထောက်များနှင့် ကြီးမားသော ခြေသည်းလက်သည်းများရှိသည့် နို့တိုက်သတ္တဝါကြီးများ ဖြစ်သည်။ ဝင်ရိုးစွန်းဝက်ဝံများသည် ရေခဲနေသော အာတိတ်ဒေသတွင် နေထိုင်ကြသည်။ ဆောင်းလယ်ကာလတွင် ဝင်ရိုးစွန်း ဝက်ဝံအမများသည် နှင်းခဲပုံများထဲတွင် သားအောင်းဂူများကို တူးကြပြီး ထိုတွင်းထဲတွင်ပင် သားပေါက်ကြသည်။ အအေးဒဏ်နှင့် လေတိုက်သောဒဏ်တို့မှ ကာကွယ်ရန် သားအောင်းဂူကို တူးကြခြင်း ဖြစ်သည်။ ဝက်ဝံပေါက်လေးများသည် အဆိုပါ သားရဲတွင်းထဲတွင် သုံးလခန့် နေထိုင်ကြသည်။ မိခင်ဝက်ဝံမကြီးကမူ အစာစားရခြင်း မရှိသော်လည်း သားပေါက်လေးများကို နို့တိုက်သည်။ နွေဦးတွင် ဝက်ဝံမသည် ဖျံကဲ့သို့သော အစားအစာကို ရှာဖွေသည်။

သတ္တဝါများ

အကြီးမားဆုံး နို့တိုက်သတ္တဝါသည် ဝေလငါးပြာ ဖြစ်သည်။ ကုန်းမြေတွင် အကြီးဆုံးနို့တိုက်သတ္တဝါသည် အာဖရိကဆင် ဖြစ်သည်။ အရပ်အရှည်ဆုံး နို့တိုက်သတ္တဝါမှာ သစ်ကုလားအုတ်ဖြစ်သည်။ အပြေးအမြန်ဆုံးသော နို့တိုက်သတ္တဝါမှာ ချီးတော့ ခေါ် သစ်ကျွတ် ဖြစ်၍ အာဖရိကတွင် ၎င်းကိုတောလိုက်ကျား သစ်ဟု ခေါ်သည်။ နှုတ်သီးပုံနာခေါင်းရှိသော လင်းနို့သည် အသေးဆုံးနို့တိုက်သတ္တဝါ ဖြစ်ပုံ ရသည်။

➔ ဖြူသည် ဖြူဆူးဟု ခေါ်သော ကျောရိုးရှည်ကြီးများရှိသည်။ ရန်သူများကို ခြောက်လှန့်ထုတ်ရန် အဆိုပါအဆူးများကို ထောင်၍ တဒေါက်ဒေါက် ခေါက်နိုင်သည်။

မျောက်ဝံများနှင့် မျောက်များ

မျောက် ဝံ(လူဝံ)များသည် ယေဘုယျအားဖြင့် မျောက်များထက် ပိုမိုကြီးမားကာ အမြီးများ မရှိပေ။ မျောက်ဝံလေးမျိုးရှိသည်။ ဂေါ်ဇီလာ မျောက်ဝံ၊ ချင်ပန်ဇီမျောက်ဝံတို့သည်အာဖရိကတွင်သာ နေထိုင်ကြပြီး အော်ရန်ဂူတန်လူဝံနှင့်မျောက်လွဲကျော်တို့သည် အရှေ့တောင်အာရှတွင် နေထိုင်ကြသည်။

မျောက်ဝံနှင့်မျောက်အများစုသည် ကမ္ဘာ့ မိုးသစ်တောများသို့ မြက်ခင်းလွင်ပြင်များတွင် နေထိုင်ကြသည်။ ၎င်းတို့သည် ယေဘုယျအား ဖြင့် ကြီးမားသော တိရစ္ဆာန်အုပ်အဖြစ် အတူတကွ နေထိုင်ကြသည်။ မျောက်အုပ်တစ်အုပ်တွင် ခေါင်း ဆောင် မျောက်တစ်ကောင်ရှိပြီး ထိုမျောက်သည် အသက်ကြီး၍ သန်မာသောမျောက်ထီး ဖြစ်လေ့ ရှိသည်။ မျောက်များသည် အမြင်အားကောင်း သည်။ နားကောင်းသည်။ အနံ့ခံအာရုံလည်းကောင်း သည်။

◀ ခွေးမျက်နှာနှင့် တူသော အာဖရိကဘာဘွန်း မျောက်ထီးကြီးများသည် အရောင်စုံသော မျက်နှာများ ရှိကြသည်။ ၎င်းတို့သည် အာဖရိကန်သစ်တောများထဲတွင် အဓိကနေထိုင်ကြပြီး မိသားစုလိုက် မြေပြင်တွင်နေ ထိုင်ကြသည်။ အသီးများ၊ အခွံမာသီးများ၊ တိရစ္ဆာန်ငယ်များကို စားသောက်ကြပြီး သစ်ပင်များပေါ်တွင် အိပ်စက်ကြသည်။

မျောက်ဝံများနှင့် မျောက်များ

ပျော်ရွှင်လေ့လာ ကျွန်ုပ်တို့ကမ္ဘာ

➡ အော်ရန်ဂူတန် ခေါ် မျောက်ဝံသည် ဘော်နီယို၊ ဆူမာတြားတို့တွင် ရှိသော အပူပိုင်းမိုးသစ်တောများတွင် သီးသန့်နေထိုင်ကြသည်။ ပုံတွင် ပြထားသော လူဝံ၏နာမည်သည် မလေးဘာသာစကားတွင် ‘သစ်တောလူ’ ဟု အဓိပ္ပာယ်ရသည်။

⬅ ပုံတွင်မြင်ရသည့် တောင်အမေရိက ပင့်ကူမျောက်ကဲ့သို့သော အလယ်အမေရိကနှင့် တောင်အမေရိကတို့၏ ကမ္ဘာ့သစ်မျောက်များသည် ရှည်လျားသောအမြီးများရှိကြပြီး သစ်ပင်များကို ခုန်ကူးရာတွင် သစ်ကိုင်းများကို ကိုင်ထားရန် ထိုအမြီးများကို သုံးသည်။

သတ္တဝါများ

⤴ ချင်ပန်ဇီများသည် လက်များကို ကျွမ်းကျွမ်းကျင်ကျင် အသုံးပြုကြသည်။ တစ်ကောင်နှင့်တစ်ကောင် အမွေးပွတ်သန့်စင်ပေးရာတွင်လည်းကောင်း၊ သန်းစသော ပိုးမွှားများကို ဖယ်ရှားရှင်းလင်းရာတွင်လည်းကောင်း လက်များကို အသုံးပြုကြသည်။ လူနှင့်ဆင်တူသော ချင်ပန်ဇီသည် ပျားအုံမှ ပျားရည်ကိုရရှိရန် တုတ်များကို အသုံးပြုကြပြီး အုန်းသီးကဲ့သို့သော အခွံမာသီးများကို ခွဲရန် ကျောက်တုံးများကို အသုံးပြုကြသည်။

➔ ဂေါ်ဇီလာသည် လူဝံအကြီးစား ဖြစ်သည်။ အထီးကောင်များသည် တစ်ခါတစ်ရံတွင် ၅ပေ ၅ လက်မ (၁ ဒသမ ၇ မီတာ)ကျော်ရှည်တတ်သောကြောင့် အရပ်မြင့်မြင့်လူတစ်ဦးလောက် မြင့်မားသည်။ ဂေါ်ဇီလာများသည် အားကောင်းကြသည်ဆိုသော်လည်း ၎င်းတို့သည် ငြိမ်းငြိမ်းချမ်းချမ်း ညင်ညင်သာသာ နေထိုင်တတ်ကြသည်။ ၎င်းတို့သည် အပင်များကိုသာ စားသည်။

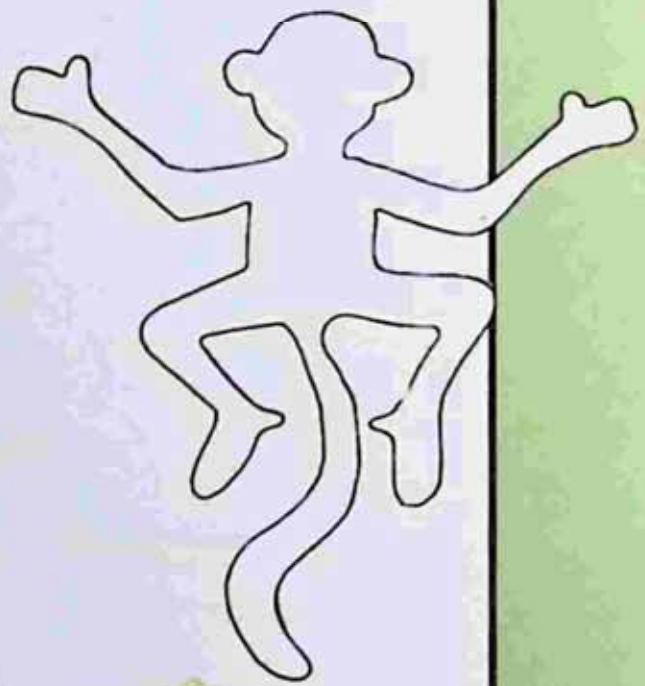
မျောက်ပုံများနှင့် မျောက်များ

လေထဲတွင် အလှဆွဲမျောက် လုပ်နည်း

လက်တွေ့လုပ်ရန်

မျောက်ကို ပုံကြမ်းလောင်းပါ။ ထို့နောက် ပုံကြမ်းကို ဖြတ်ပါ။ ကတ်ထူစက္ကူပြားပေါ်တွင် ထပ်ဆွဲ၍ ထွင်ယူပါ။ နောက်ထပ် မျောက်နှစ်ကောင်ပုံ ဖန်တီးပြီး မျက်နှာပုံများကို ရေးဆွဲပါ။ မျောက်တစ်ကောင်စီတွင် အပေါက်ငယ်တစ်ပေါက်စီဖောက်ပြီး အပ်ချည်ကြိုးဖြင့် ချည်လိုက်ပါ။ ထို့နောက် မျောက်များကို ကတ်ထူစက္ကူလိပ်ပေါ်တွင် ချည်နှောင်၍ ကြိုးထုံးကို ကော်ဖြင့်ကပ်ပါ။

ဆင်များ

ဆင် မျိုးစိတ် (အမျိုးအစား) နှစ်မျိုးရှိရာ အာဖရိကဆင်နှင့် အာရှဆင်တို့ ဖြစ်သည်။ အာဖရိကဆင်သည် ကမ္ဘာ့အကြီးဆုံး ကုန်းနေသတ္တဝါဖြစ်သည်။ ဆင်ထီးသည် ပခုံးအမြင့် ၁၃ပေ (၄ မီတာ) အထိ ကြီးထွားနိုင်သည်။ အရပ် ရှည်သော အမျိုးသားတစ်ဦး၏ အရပ် နှစ်ဆကျော်ရှိသည်။ ဆင်သည် အလေးချိန် ၇ တန်အထိ ရှိနိုင်သောကြောင့် လူအယောက် ၉၀ ၏ အလေး ချိန်လောက် ရှိလေသည်။

အာရှဆင်များသည် ပိုမိုသေးငယ်သော နားများနှင့်အတူ အကောင်ပိုမိုသေး ငယ်၍ အလေးချိန် ပိုမိုပေါ့ပါးသည်။ ၎င်းတို့သည် အိန္ဒိယ၊ သီရိလင်္ကာနှင့် အရှေ့ တောင်အာရှဒေသတချို့တွင် နေထိုင်ကြသည်။

Ⓣ ဆင်များသည် ရေချိုးခြင်းကို နှစ်သက် ကြသည်။ ရေကို နှာမောင်းဖြင့် စုပ်ယူ၍ ကိုယ်ပေါ်ကို လောင်းချကာ ရေချိုးကြသည်။ မြစ်များကို ဖြတ်သန်း၍ ကူးခတ်ကြသည့် အခါ လေထဲတွင် အသက်ရှူနိုင်အောင် နှာမောင်းများကို ရေပေါ်သို့ ထုတ်လျှက် ၎င်းကို ရေအောက် အသက်ရှူပိုက်အဖြစ် သုံးတတ်ကြသည်။

သတ္တဝါများ

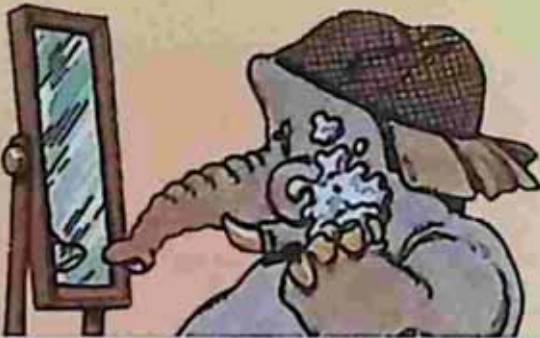

mgyale.com

ဆင်များက အရေပြားလိမ်းဆေးကို သုံးသလား

အရေပြားကွဲအက်ခြင်းကို ကာကွယ်ရန် ဆင်များသည် အေးမြသော ရွံ့ညွှန်ထဲတွင် လူးလိမ့်ခြင်း၊ ရွံ့များ သုတ်လိမ်းခြင်းတို့ကို လုပ်ဆောင်ကြသည်။ အဆိုပါ ရွံ့များကို ခန္ဓာကိုယ်ပေါ်တွင်ပင် ခြောက်

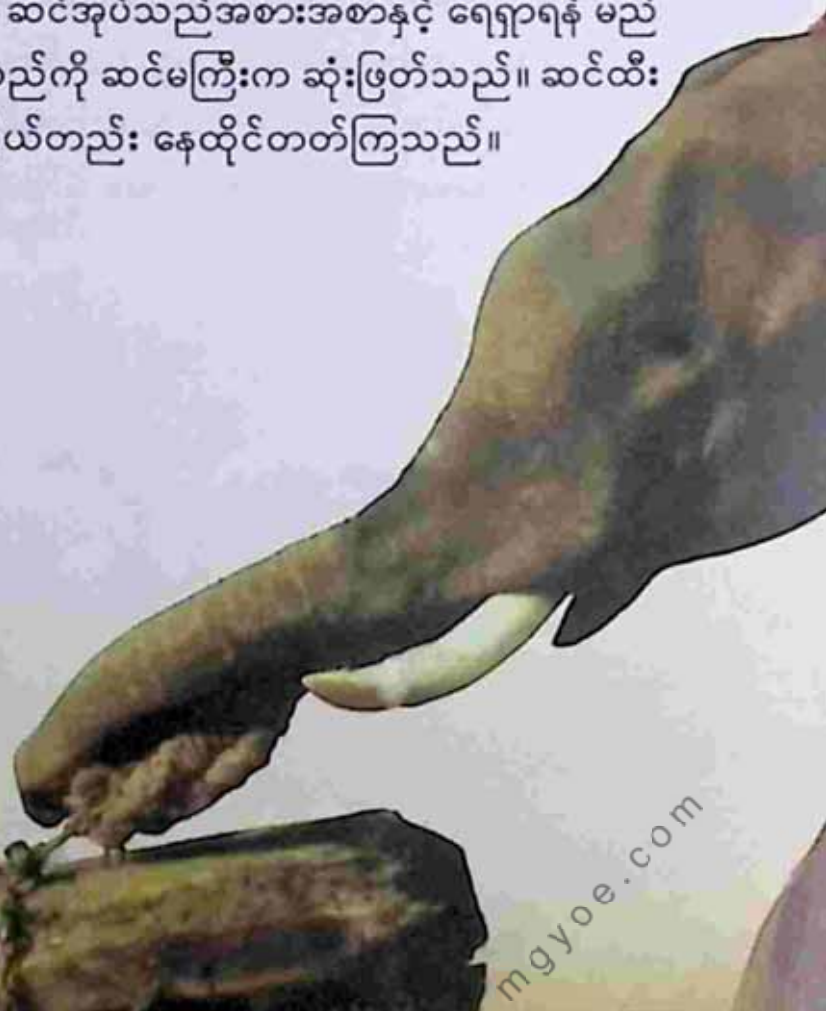
သွေစေကာ နေလောင်ခြင်းကို ကာကွယ်ကြသည်။ ၎င်းသည် ယင်ကောင်များ၊ ဖွားကောင်များကိုလည်း ရှင်းထုတ်ပေးသည်။

ဆင်များ

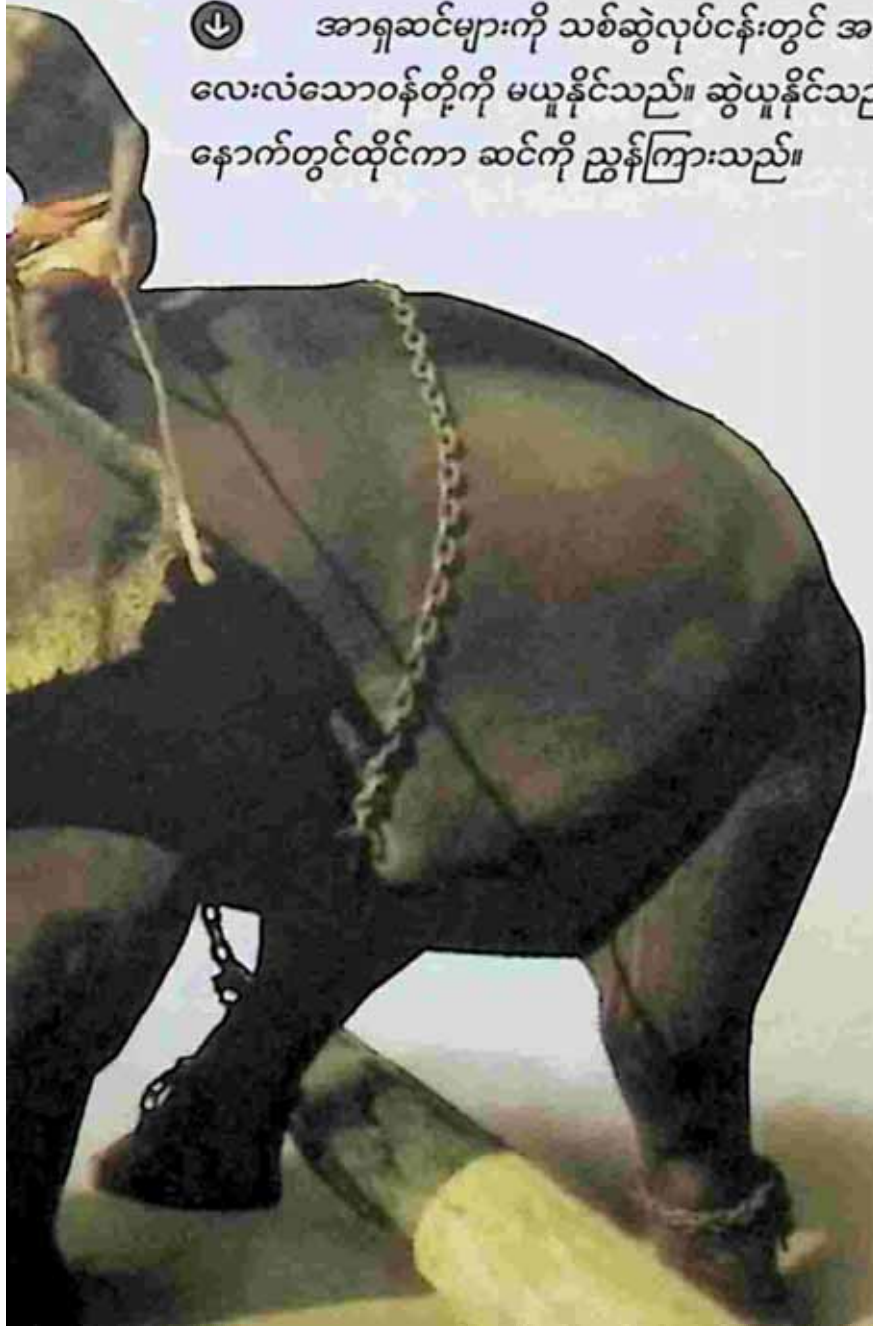
ဆင်အမများသည် မိသားစုလိုက် နေထိုင်ကြခြင်းဖြစ်ရာ ယင်းသို့နေထိုင်ခြင်းကြောင့် ကြီးမားသောဆင်အုပ်များ ဖြစ်လာစေသည်။ ဆင်အုပ်တစ်အုပ်ကို အသက်အကြီးဆုံး ဆင်မက ဦးဆောင်သည်။ ဆင်အုပ်သည်အစားအစာနှင့် ရေရှာရန် မည်သည့်လမ်းကြောင်းက သွားရမည်ဆိုသည်ကို ဆင်မကြီးက ဆုံးဖြတ်သည်။ ဆင်ထီးများသည် များသောအားဖြင့် တစ်ကိုယ်တည်း နေထိုင်တတ်ကြသည်။

⬅ ဆင်များတွင်ထူထဲ၊တွန့် ရှုံ့နေသော အရေပြားရှိသည်။ မျက်လုံးအမြင်အားနည်းကြသော်လည်း အကြားအာရုံနှင့် အနံ့အာရုံကောင်းကြသည်။ ဆင်စွယ်မှ ဖြစ်လာကြသော ကြီးမားသည့် သွားများဖြစ်ကြသည့် ရှည်လျားသော ဆင်စွယ်နှစ်ချောင်းကို သစ်မြစ်များတူးရာတွင်လည်းကောင်း၊ စားရန်သစ်ခေါက်များကို ဖဲ့ရာတွင်လည်းကောင်း အသုံးပြုကြသည်။ သစ်ရွက်များနှင့် အသီးများကို ဆွတ်ခူးရန် နှာမောင်းကို အသုံးပြုကြသည်။

⬇ အာရှဆင်များကို သစ်ဆွဲလုပ်ငန်းတွင် အသုံးပြုကြသည်။ ၎င်းတို့သည် လေးလံသောဝန်တို့ကို မယူနိုင်သည်။ ဆွဲယူနိုင်သည်။ ဆင်စီးသူသည် ဆင်ဦးခေါင်း၏ နောက်တွင်ထိုင်ကာ ဆင်ကို ညွှန်ကြားသည်။

သတ္တဝါများ

ကြောင်မျိုးနွယ်ဝင်သတ္တဝါများ

မ တူညီသော ကြောင်မျိုးစိတ်အမျိုးမျိုး ရှိသည်။ အကြီးဆုံးသော သားရိုင်း တိရစ္ဆာန်ကြောင်ကြီးများသည်ပင် ကျွန်ုပ်တို့အိမ်တွင်ရှိသော အချစ်တော် ကြောင်များနှင့် ဆွေမျိုးများ ဖြစ်ကြသည်။

ကြောင်မျိုးနွယ်ဝင်သတ္တဝါများ

ကြောင်အားလုံးသည် အသားစားသတ္တဝါများ ဖြစ်ကြသည်။ အမဲလိုက်ရန် ခန္ဓာကိုယ်တည်ဆောက်ပုံရှိကြပြီး ၎င်းတို့၏ ခန္ဓာကိုယ်များသည် အင်အားကြီးမား ကြသည်။ သားကောင်ဖမ်းဆီးခြင်းကို အထောက်အကူပြုရန် ၎င်းတို့သည် အမြင် အာရုံစူးရှ၍ အနံ့ခံအာရုံကောင်းမွန်ကြသည်။ ၎င်းတို့သည် အလွန်လျင်မြန်စွာ ပြေးနိုင်ကြသည်။ အရွယ်အစား၊ အရောင်အသွေးနှင့် အမွှေးအမှင်ပုံစံများ ကွဲပြားကြသော်လည်း ကြောင်အား လုံးသည် တူညီသောပုံသဏ္ဍာန် ရှိကြသည်။

⬅ အိမ်မွှေးကြောင်များသည် လူတို့နှင့်အတူ နေထိုင်လေ့ရှိကြပြီး ပိုင်ရှင်များက ၎င်းတို့ကို အစာကျွေး ကြရသည်။ ၎င်းတို့၏ ကြွက်များ နောက်သို့လိုက်ကာ ခုန်အုပ်၍ တစ်ခါတစ်ရံ အမဲလိုက်တတ်ကြသည်။

⬅ ချိုးတော့ ခေါ် အာဖရိကတောလိုက်ကျားသစ်သည် အပြေးအမြန်ဆုံး ကြောင်မျိုးနွယ်ဝင် သတ္တဝါဖြစ်သည်။ ပြောရမည်ဆိုလျှင် ၎င်းတို့သည် ကမ္ဘာပေါ်တွင် အမြန်ဆုံး အပြေးသမားများ ဖြစ်ကြသည်။ တာတို့ကို တစ်နာရီ ၅၈ မိုင် (တစ်နာရီ ၁၀၀ ကီလိုမီတာ) အမြန်နှုန်းဖြင့် ရောက်အောင် ပြေးနိုင်ကြသည်။

⬇️ ကျားများသည် ကြောင်မျိုးနွယ်ဝင်များ ဖြစ်ကြသည်။ ၎င်းတို့သည် ကြောင်နှင့် ပုံသဏ္ဍာန် တူညီကြသည် ဆိုသော်လည်း နေထိုင်ပုံများ ကွဲပြားခြားနားသည်။

လင်ကြောင်မြီးတို

⬇️ ခြင်္သေ့များသည် အုပ်စုလိုက် နေထိုင်ကြသည့် တစ်ခုတည်းသော ကြောင် မျိုးနွယ်ဝင် သတ္တဝါများဖြစ်ကြသည်။ ခြင်္သေ့အုပ်ကို prides ဟုခေါ်သည်။ ခြင်္သေ့အထီး များတွင် ထူထဲသော လည်ဆံမွေးများ ရှိကြသည်။ ၎င်းတို့သည် လဲလျောင်းနေတတ် ကြပြီး အမဲလိုက်ခြင်းကို ခြင်္သေ့အမများအား အများဆုံး လုပ်စေသည်။ အခြားသော ခြင်္သေ့အထီးများက အင်အားအကြီးမားဆုံးခြင်္သေ့အထီးကို စိန်ခေါ်နိုင်ကြပြီး ခေါင်းဆောင်နေရာအတွက် တိုက်ခိုက်ကြသည်။

သတ္တဝါ
ကျား

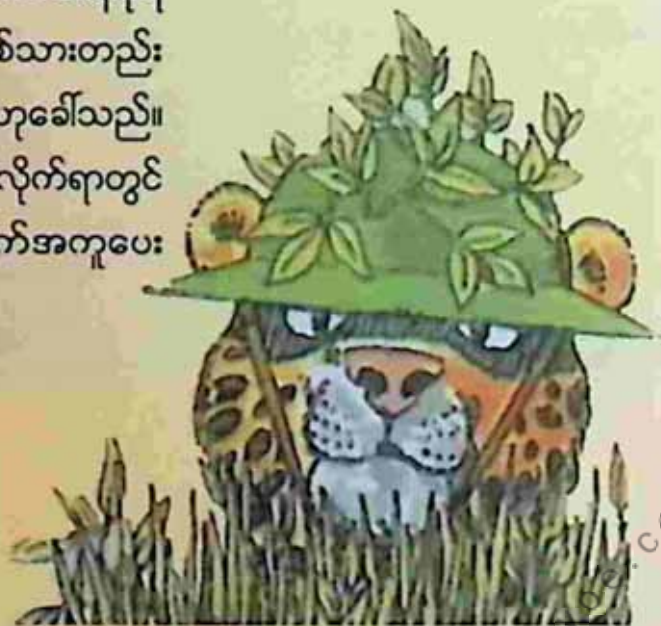
ကြောင်ချိုးနှယ်ဝင်သတ္တဝါများ

⊖ ကျားများသည် အကြီးမားဆုံးသော ကြောင်များ ဖြစ်ကြသည်။ ၎င်းတို့သည် ဦးခေါင်းမှ အမြီးအထိ ၁၃ ပေ (၄ မီတာ) ရှည်လျားသည်။ အင်အားကောင်းသော ကျားများသည် ၎င်းတို့၏ ကျားသားပေါက်များအတွက် မိခင်ကောင်းများ ဖြစ်ကြသည်။ အိမ်မွေးကြောင်၊ အခြားသောကြောင်ကြီးများနှင့်မတူ၊ ကျားများသည် ရေကို နှစ်သက်ကြသည်။ နေ့တစ်နေ့၏ အပူဆုံးအပိုင်းတွင် ၎င်းတို့သည် ရေကန်ကို ရှာဖွေတတ်ကြပြီး ရေထဲတွင် အအေးခံတတ်ကြသည်။ ကျားများသည် အလွန်ရေကူးကောင်းကြပြီး မြစ်များကို လွယ်ကူစွာ ဖြတ်သန်းနိုင်ကြသည်။

ကျားသစ်များတွင် အဘယ်ကြောင့် အစက်အပြောက်များ ရှိနေကြသနည်း

အစက်အပြောက်များက ကျားသစ်များကို မြင်တွေ့ရခက်ခဲအောင် လုပ်ပေးကြသည်။ အဝါရောင်အမွှေးအမှင်များပေါ်က အစက်များသည် သစ်ရွက်များကြားတွင် အရောင်တောက်ပနေပုံရလေသည်။ ၎င်းကို ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် တစ်သားတည်း ဖြစ်အောင်ပုံဖျက်ခြင်း (camouflage) ဟုခေါ်သည်။ ကျားသစ်များသည် သားကောင်ကို အမဲလိုက်ရာတွင် ယင်းသို့ ပုံဖျက်ထားခြင်းက အထောက်အကူပေးသည်။

ဝေလငါးများနှင့် လင်းပိုင်များ

ဝေလငါးများနှင့် လင်းပိုင်များသည် နို့တိုက်သတ္တဝါများ ဖြစ်ကြသည်။ ၎င်းတို့သည် ငါး မဟုတ်ကြပါ။ ငါးကဲ့သို့ မဟုတ်ဘဲ ၎င်းတို့သည် ရေအောက်တွင် အသက်မရှူနိုင်ကြပေ။ ထို့ကြောင့် ၎င်းတို့သည် အသက်ရှူရန် ရေမျက်နှာပြင်ပေါ်သို့ မကြာခဏ တက်လာကြသည်။

ဝေလငါးများနှင့် လင်းပိုင်များသည် ဦးခေါင်းထိပ်တွင်ရှိသော နှာခေါင်းပေါက်မှတစ်ဆင့် အသက်ရှူသွင်းခြင်း၊ အသက်ရှူထုတ်ခြင်း လုပ်သည်။ အသုံးပြုထားသောလေကို အပြင်ဘက်သို့ ထုတ်သည်နှင့်တစ်ပြိုင်တည်း ၎င်းတို့သည် ရေမျက်နှာပြင်ကို မှုတ်ထုတ်လေ့ရှိသည်။

☞ နာဝါလ်(narwhal) သည် ရှည်လျားသော အစွယ်ရှိသည့် အာတိတ်ဝေလငါး ဖြစ်သည်။ အကောင်သေးငယ်၍ အဖြူရောင်ရှိသည်။

သွားနှစ်ချောင်းသာ ရှိသည်။ ဘယ်ဘက်သွားသည် အရစ်ပုံစံကြီးထွားလာသော အစွယ်ဖြစ်လေသည်။

☞ ဝေလငါး ပါးစပ်ထဲသို့ ရေများဝင်လာသည့်အခါ အဆိုပါ အရိုးမျှင်တန်းများက ရေနှင့်အတူ ပါလာသော ပုစွန်ဆိတ်လေးများကို စစ်ထုတ်ပေးသည်။

သတ္တဝါများ

၁၄

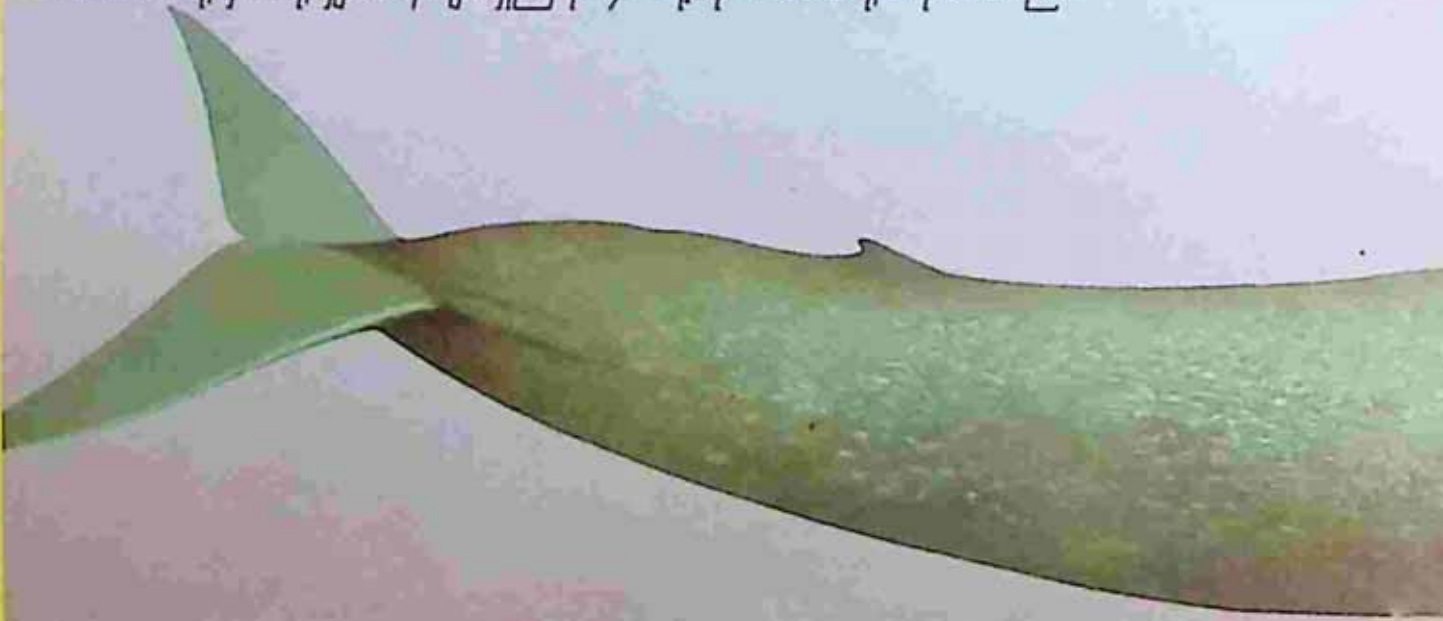
➡ ပုံတွင် ပြထားသကဲ့သို့ ပိုင်းလော့ဝေလငါးများတွင် ကြီးမားလုံးဝန်းသော ဦးခေါင်းများ ရှိကြသည်။ ၎င်းတို့သည် ဝေလငါးအုပ် (school) ဟု ခေါ်သည့် ကြီးမားသော အုပ်စုဖြင့် နေထိုင်ကြရာ ဝေလငါးအုပ်စုတစ်ခုတွင် အကောင်ရေ ရာထောင်ချီရှိ ရှိသည်။ အခြားသော လင်းပိုင်တစ်မျိုးမှာ နှာခေါင်းရှည်လင်းပိုင် (bottlenose dolphin) ဖြစ်သည်။

ဝေလငါးများနှင့် လင်းပိုင်များ

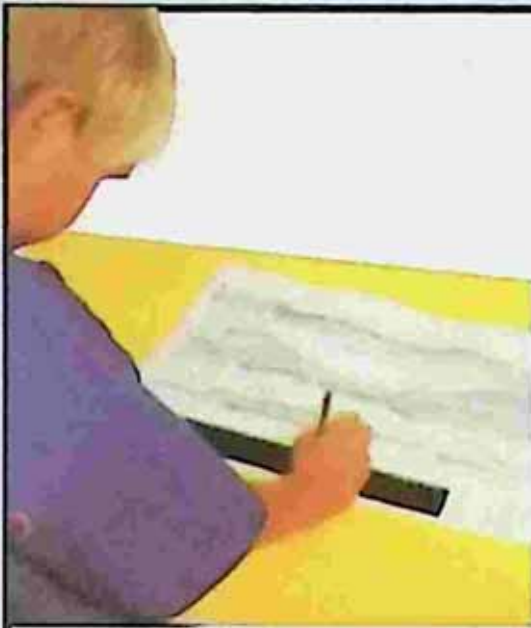

⬇️ ဝေလငါးပြာသည် ကမ္ဘာပေါ်တွင် အကြီးမားဆုံးသောသတ္တဝါ ဖြစ်သည်။ အရှည် အားဖြင့် ၉၈ ပေ (၃၀ မီတာ) အထိ ကြီးထွားနိုင်ကြပြီး တန် ၁၅၀ ကျော် အလေးချိန် ရှိသည်။ ဝေလငါးပြာသည် တစ်ကောင်တည်းသော်လည်းကောင်း၊ အုပ်စုငယ်အဖြစ်သော် လည်းကောင်း ကမ္ဘာ့သမုဒ္ဒရာ အားလုံးတွင် ကူးခတ်လှုပ်ရှား ရှိကြသည်။ ဝေလငါးပြာတွင် အပေါ်မေးရိုးမှ အရိုးမျှင်တန်းများရှိကြရာ ၎င်းတို့ကို ဝေလငါးရိုး ဟုခေါ်သည်။

⬆️ အသားစားဝေလငါး (killer whale) နှင့် ငါးကြီးအန်ဖတ် ထုတ်ပေးသော စပန်းဝေလငါး (sperm whale) တို့သည် သွားများ ရှိကြသည်။ လင်းပိုင်များသည်လည်း သေးငယ်သော သွားများရှိသည့် ဝေလငါးများ ဖြစ်သည်။

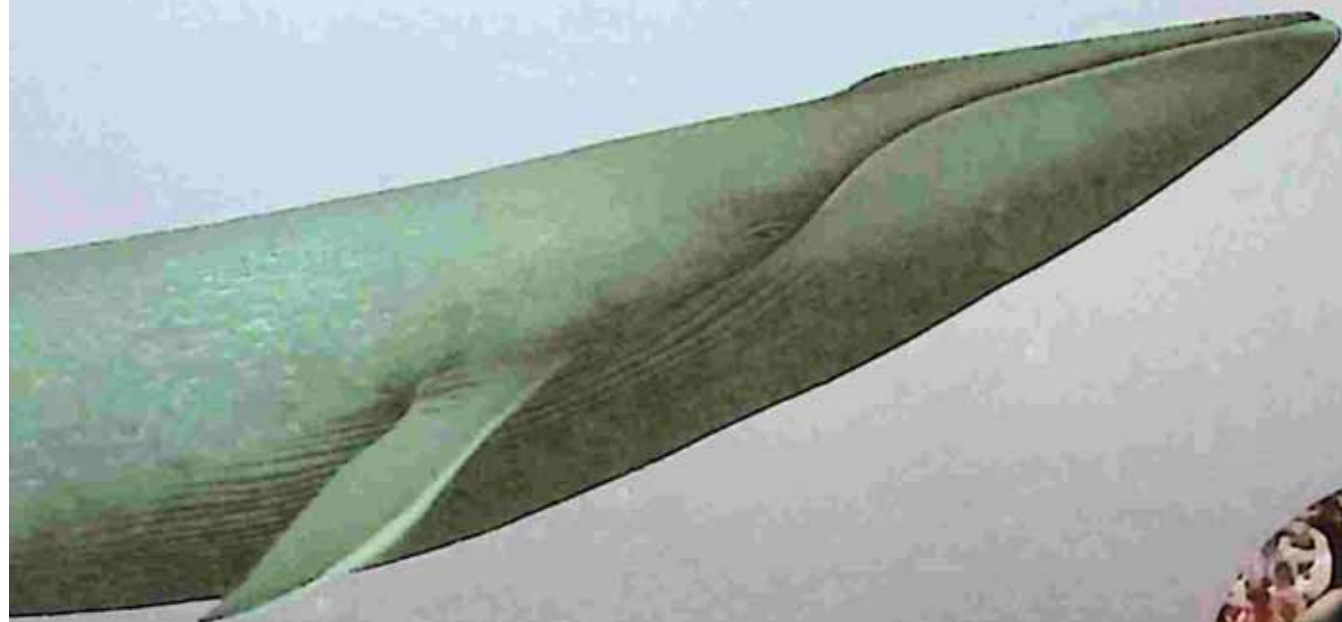
လက်တွေ့လုပ်ရန်

ဝေလငါးများနှင့် လင်းပိုင်များကို တစ်ကောင်နှင့် တစ်ကောင်စကေးကိုက်ဆွဲပါ။ ၁:၁၄၄ စကေးကို အသုံးပြုနိုင်သည်။ ယင်းသည် ၁၂ ပေကို တစ်လက်မ သုံးထားခြင်း ဖြစ်သောကြောင့် သင် ရေးဆွဲသော ဝေလငါးပြာသည် အရှည် ၈ လက်မ ရှိမည်ဖြစ်သည်။ ဝေလငါး၏ အစစ်အမှန် အရှည်

များမှာ သာမန်လင်းပိုင် ၆ ပေ၊ နှာခေါင်းရှည် လင်းပိုင် ၁၃ ပေ၊ အာတိတ်ဝေလငါး ၁၇ ပေ၊ ပိုင်းလော့ဝေလငါး ၂၀ ပေ၊ အသားစားဝေလငါး ၃၀ ပေနှင့် ဝေလငါးပြာ ၁၀၈ ပေ အသီးသီး ဖြစ်ကြသည်။

သုတေသန

→ ဝေလငါးတချို့နှင့် လင်းပိုင်တချို့ကို တိရစ္ဆာန်ရုံများနှင့် လင်းပိုင်ငါးပြတိုက်များတွင် ထိန်းသိမ်းထားသည်။ အသားစားဝေလငါးများသည် အလွန်လူကြိုက်များသော ဖျော်ဖြေရေးသမားများ ဖြစ်ကြသည်။ ၎င်းတို့သည် ၁၆ ပေ အမြင့် (၅ မီတာ) အထိ ခုန်နိုင်ကြသည်။

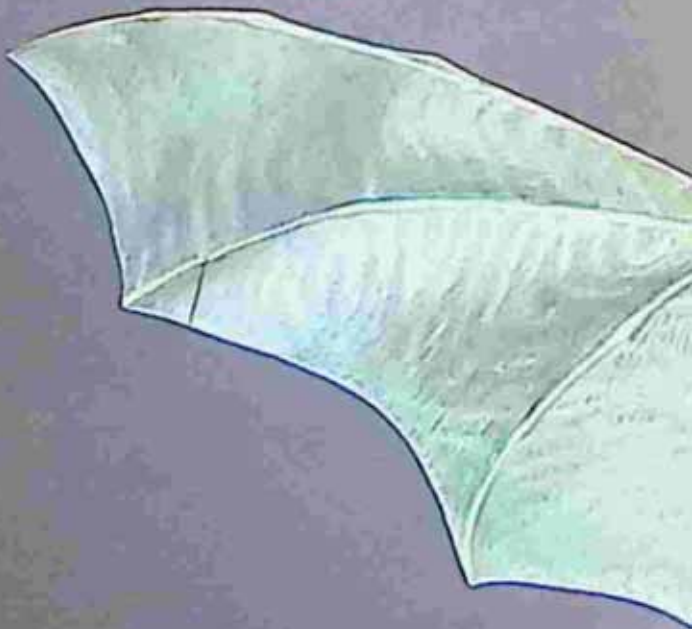
mgjoe.com

လင်းနို့များ

လင်းနို့များသည် အခြားသော နို့တိုက်သတ္တဝါများနှင့် မတူသော အရာ တစ်ခု ရှိသည်။ ၎င်းတို့သည် ဗျူသန်းနိုင်ကြခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ လင်းနို့ များတွင် ငှက်များကဲ့သို့ အမွှေးထူသော တောင်ပံများ မရှိကြသော်လည်း အရိုး ပါးပေါ်ကို ဖြန့်ကြက်ရှိနေသော အရေပြားအလွှာ နှစ်ထပ် ရှိကြသည်။

လင်းနို့ အမျိုးအစားတစ်ထောင် နီးပါးရှိသည်။ လင်းနို့ အများစုမှာ ညအက် တွင်သာ ကျက်စားကြသည်။ နေ့အက်တွင် အိပ်နေကြပြီး အစာရှာရန် ညအက်တွင် အပြင် ထွက်ကြသည်။ လင်းနို့အများစုသည် အင်းဆက်များကိုသာ စားသောက် တတ်ကြသော်လည်း အချို့အသီးနှင့် ဝတ်ရည်ကိုလည်းကောင်း၊ တချို့က တိရစ္ဆာန် ငယ်များကိုလည်းကောင်း ရှာဖွေစားသောက်ကြသည်။ အေးသောဝင်ရိုးစွန်းဒေသ များမှ လွဲ၍ ကမ္ဘာ့နေရာတိုင်းလိုလိုတွင် လင်းနို့များ နေထိုင်ကြသည်။

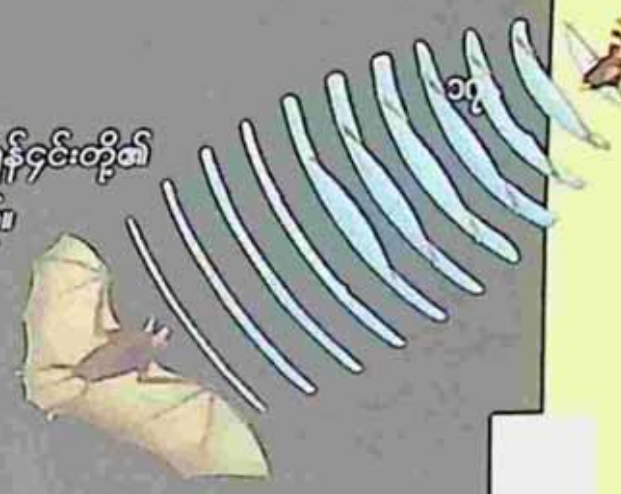
လင်းနို့များ

⤴ လင်းနို့များသည် အနားယူနေလျှင် သော်လည်းကောင်း၊ အိပ်နေလျှင် သော်လည်းကောင်း ခြေထောက်များဖြင့် အထက်အောက် ပြောင်းပြန်တွဲလောင်းနေ တတ်ကြသည်။ လင်းနို့များသည် လိုက်ဂူများထဲတွင် နေထိုင်တတ်ကြသည်။ လိုက်ဂူ နံရံများနှင့် မျက်နှာကြက်များတွင် အကောင်ရေထောင်ချီ၍ အုပ်စုလိုက် နေထိုင် ကြသည်။ တက္ကဆက်ပြည်နယ်ရှိ လိုက်ဂူတစ်ခု တွင် လင်းနို့အုပ် တစ်အုပ်၌ အမြီးမပါသော လင်းနို့ကောင်ရေ သန်း ၂၀ ကို တွေ့ရှိခဲ့ရသည်။

ပျော်ရွှင်လှေ့က ကျွန်ုပ်တို့က

→ လင်းနို့များသည် အင်းဆက်များကို ဖမ်းဆီးရန်၎င်းတို့၏ တက္ကသိုလ်အမြင့်သံမှလာသော ပဲ့တင်သံကို သုံးကြသည်။ အဆိုပါ ပဲ့တင်သံများသည် ၎င်းတို့ ပတ်ဝန်းကျင်တွင် အသံရုပ်ပုံလွှာကို ဖန်တီးရန်အထောက်အကူ ပြုသည်။ လင်းနို့များသည် မျက်လုံးကို များများစားစားသုံးရန် မလိုအပ်သော်လည်း လင်းနို့ကဲ့သို့ မျက်လုံးကန်းသည် ဆိုသောစကားစုသည်လည်း မမှန်ကန်ပေ။

← လင်းနို့အားလုံးတွင် ထိန်းကျောင်းပေးနိုင်ရန် ကြီးမား၍ တုံ့ပြန်လွယ်သော နားများ ရှိကြသည်။ ၎င်းတို့ ဖန်တီးလိုက်သော အမြင့်သံများ၏ ပဲ့တင်သံများကို ဖမ်းယူနိုင်ရန် အဆိုပါ နားများက အကူအညီပေးပါသည်။ လင်းနို့အများစုတွင် ဘလိတ်စားကဲ့သို့ ထက်သော သွားများ ရှိကြသည်။

← လင်းနို့များသည် ကြီးမားသော တောင်ပံများရှိသည့် သတ္တဝါငယ်များ ဖြစ်ကြသည်။ လင်းနို့တစ်ကောင်၏ ရှည်လျားသော လက်သည် လက်ချောင်းလေးချောင်း၊ ချိတ်ကောက်ပုံရှိသော သန်မာသည့် လက်မတို့ဖြင့် အဆုံးသတ်သည်။ အတောင်များကို ခေါက်ထားလိုက်သည့်အခါ လင်းနို့သည် သစ်ပင်များသို့မဟုတ် ကျောက်တုံးများကို တက်ရန် ၎င်း၏ လက်မများကို အသုံးပြုတတ်ကြသည်။

၂၆ မျက်နှာပုံစံတူသော လင်းနို့သုံးမျိုး ရှိသည်။ သွေးစုပ်လင်းနို့သည် အလယ်အမေရိကနှင့် တောင်အမေရိကတွင် နေထိုင်သည်။ သတ္တဝါများ၏ သွေးကို စုပ်ယူရန် ၎င်း၏ ချွန်ထက်သော သွားနှင့် ပြွန်နှင့်တူသော လျှာတို့ကို အသုံးပြုကြသည်။ သွေးစုပ်လင်းနို့တစ်ကောင်၏ ခန္ဓာကိုယ်သည် ၃ ဒသမ ၅ လက်မ (၉ စင်တီမီတာ) ခန့်သာ ရှည်လျားသော်လည်း တောင်ပံတစ်ဘက်စွန်းမှ ဟိုဘက်စွန်းအထိ အကျယ်မှာ ၁၂ လက်မ (၃၀ ဒသမ ၅ စင်တီမီတာ) ရှိသည်။

လင်းနို့များ

သွေးစုပ်လင်းနို့

ကြွက်နားရွက်ပုံ လင်းနို့

မြင်းခွာပုံလင်းနို့

လင်းနို့က ငါးများသလား

ငှက်များ ငါးများသည့်အတိုင်း လင်းနို့တချို့ကလည်း ငါးများကြသည်။ မက်ဆီကို၏ တံငါသည် လင်းနို့(ခွေးဘီလူး)သည် လမုတောအနီးတွင် နေထိုင်ကြသည်။ ငါးကိုလိုက်သည့်အခါ ၎င်းသည် အနီးရှိ ရေထဲကို ထိုးဆင်းသွားသည်။ ထို့နောက် ၎င်း၏လက်သည်းနှင့်တူသော ခြေထောက်များနှင့်အတူ ရေထဲသို့ လျင်မြန်စွာ လှိုက်ဆင်းသွားကာ ငါးငယ်ကို ဖမ်း၍ ပါးစပ်ထဲသို့ ကော်တင်သည်။

သားပိုက်ကောင်များ

Marsupialsဆိုသည်မှာ သားငယ်ကို မိခင်၏ဝမ်းပိုက်တွင် သယ်ဆောင်သော သားပိုက်ကောင်ကဲ့သို့သော နို့တိုက်သတ္တဝါမျိုးဖြစ်၍ ၎င်းတို့ကို မာဆူးပီးယဲလ်ဟု ခေါ်သည်။ အခြားသော သတ္တဝါများကဲ့ သို့မဟုတ်ဘဲ မာဆူးပီးယဲလ်အမများတွင် သားငယ်ကို သယ်ထားသော ဖိုက်ကပ်အိတ် (pouch) ရှိနေခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့သည် သားပေါက်သေးသေးလေးများကို မွေးဖွားကြသည်။ သားပေါက်လေးများသည် မိခင်၏ဖိုက်ကပ်

အိတ်ထဲတွင်နေ၍ အပြင်လောကသို့ အရဲစွန့် သွားလာနိုင်လောက်အောင် ကြီးလာချိန်အထိ မိခင်၏နို့ကို မှီခိုကြသည်။ ပျော့ပျောင်းသော ဖိုက်ကပ်အိတ်သည် နွေးထွေး၍ ဇိမ်ကျလှသည်။

⤴ အပင်နေသေးငယ်သော အပေါ့ဆမ် (၎င်းကို opossum ဟု လည်းခေါ်) သည် ဝတ်မှုန်နှင့် ဝတ်ရည်တို့ကို မှီဝဲသည်။ မျောက်များကဲ့သို့ မြဲမြံဆုပ်ကိုင်ရာတွင် သုံးသော ၄ လက်မ (၁၀ စင်တီမီတာ) ရှိ အမြီးမှာ အပေါ့ဆမ်ကောင်၏ခန္ဓာကိုယ်ထက် ပိုမိုရှည်လျားသည်။

⤴ ယုန်သာသာမျှသာရှိသော ဝါလဘီ (wallaby) သားပိုက်ကောင်ငယ်သည် သားပိုက်ကောင်အငယ်စား ဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့တွင် ရှည်လျားသော အမြီးနှင့် ရှည်လျားသော နောက်ခြေထောက်များ ရှိကြပြီး သားပိုက်ကောင်များကဲ့သို့ ခုန်ဆွ ခုန်ဆွ သွားသည်။

သတ္တဝါ
